

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методи формуючої соціології в журналістиці

Галузь знань	06 Журналістика
Шифр та назва спеціальності	061 Журналістика
Назва освітньо-професійної програми	Реклама та зв'язки з громадськістю
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій
Кафедра	Міжнародних відносин, суспільних комунікацій та ІТ-права
Статус навчальної дисципліни	ОК-18 ОПП «Реклама та зв'язки з громадськістю»
Форма навчання	Денна

Викладач

Ятвецька Ганна Володимирівна
hanna.yatvetska@gmail.com

Доцент кафедри міжнародних відносин,
суспільних комунікацій та ІТ-права,
кандидат соціологічних наук, доцент

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	<p>Дисципліна «Методи формуючої соціології в журналістиці» має міждисциплінарний характер. Вона інтегрує, відповідно до свого предмету, знання з таких освітніх і наукових галузей: психологія, соціології, соціальної психології, політології. Навчання спрямовано на:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ознайомлення студентів зі специфікою та основними напрямками формуючої соціології; 2) Отримання практичних навичок використання методів формуючої соціології у професійній діяльності;
------------------------	---

	<p>3) Формування у студентів навичок вибору методів та конструювання інструментарію для проведення формуючого дослідження, або адаптування існуючого інструментарію до потреб дослідження;</p> <p>4) Навчання студентів застосовувати методи та технології формуючої соціології в журналістиці, рекламі та PR-технологіях;</p> <p>5) Формування у студентів моральних та етичних якостей, які необхідні для успішного виконання ними своїх професійних обов'язків.</p>
Мета дисципліни	– формування системних знань та розвиток практичних навичок для використання методів формуючої соціології у професійній діяльності, що дозволить у робочій групі проводити формуючі дослідження дослідження з оптимальними витратами ресурсів, якісно та ефективно.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК02. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК08. Здатність навчатися і володіти сучасними знаннями.</p> <p>СК1. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.</p> <p>СК2. Здатність формувати інформаційний контент.</p> <p>СК6. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності</p>
Результати навчання	<p>ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань</p> <p>ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції</p> <p>ПР06. Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.</p> <p>ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань</p> <p>ПР13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук</p> <p>ПР14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації</p> <p>ПР18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.</p>
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 6 кредити ЄКТС 180 годин). Для денної форми навчання: лекції – 30 годин, практичні заняття –30 години, самостійна робота – 120 годин.
Форма підсумкового контролю	Іспит
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 2-му семестрі (1–18 тижні)

Програма дисципліни

Тема 1.	<p><i>Поняття та спрямованість формуючої соціології</i></p> <p>Поняття формуючої соціології. Основні напрями застосування в різних галузях суспільного життя. Цілі використання формуючих соціологічних досліджень. Основні відмінності звичайного соціологічного дослідження від формуючого.</p>
Тема 2.	<p><i>Етапи соціологічного дослідження. Особливості формуючих досліджень</i></p> <p>Етапи проведення соціологічних досліджень: основні характеристики. Визначення потреби в проведенні соціологічних досліджень. Визначення проблеми і мети соціологічного дослідження. Визначення цілі, задач, предмету та об'єкту соціологічного дослідження. Інтерпретація основних понять, системний аналіз об'єкта дослідження. Побудова плану соціологічного дослідження. Особливості побудови програми формуючих досліджень.</p>
Тема 3.	<p><i>Вибірка у соціологічних дослідженнях</i></p> <p>Поняття вибірки. Генеральна та вибіркова сукупності. Якісна та кількісна репрезентативність вибірки. Види похибок вибірки. Види вибіркового відбору. Одноступінчастий та багатуступінчастий відбір. Систематична похибка вибірки.</p>
Тема 4.	<p><i>Кількісні та якісні методи і форми збору первинних даних.</i></p> <p>Спостереження та їх види. Аналіз документів в соціологічному дослідженні. Види інтерв'ю в соціологічному дослідженні. Використання методик тестування, фокус-групового інтерв'ю та експертних оцінок. Експеримент і його роль при проведенні соціологічних досліджень. Анкетні опитування. Панелі, моніторинги та омнібуси.</p>
Тема 5.	<p><i>Побудова питань у соціологічному дослідженні</i></p> <p>Поняття шкали та вимірювання у соціології. Види шкал. Види питань у соціологічному дослідженні. Особливості побудови питань у кількісних та якісних дослідженнях. Основні вимоги до побудови питань у соціологічному дослідженні.</p>
Тема 6.	<p><i>Особливості формуючих досліджень</i></p> <p>Спрямованість формуючих досліджень. Конструювання думок, як основна мета формуючих досліджень. Вплив та маніпуляції свідомістю респондентів. Особливості конструювання питань, вибірки та інших складових у формуючих дослідженнях.</p>
Тема 7.	<p><i>Формуючі опитування як інструменти політтехнологів, спеціалістів з реклами та PR</i></p> <p>Етичні принципи, професійні кодекси та формуючі опитування. «Чорна» та «біла» формуюча соціологія. Пропаганда. Фактчекінг. Опитування та фокус-групові інтерв'ю як специфічні інструменти формуючої соціології. Особливості використання формуючої соціології в рекламі та PR. Як читати соціологічні дослідження – основні ознаки неякісних та формуючих досліджень.</p>

Список рекомендованих джерел

1. Єрескова Т. В. Методологія та методи соціологічних досліджень: практикум : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. - Донецьк : Східний видавничий дім, 2011. - 230с.
2. Сальнікова С. А. Організація та методи вибіркового дослідження. – Луцьк : Вежа-Друк, 2013. – 252 с.
3. Сучасні методи збору і аналізу даних у соціології. Матеріали VI Міжнародних соціологічних читань пам'яті Н.В.Паніної/ за

наук.ред.Є.І.Головахи та Т.Я.Любивої.–К.:Ін-тсоціології НАН України, 2013.–140с.

4. Максимович О. В. Основи методології та методів соціологічних досліджень. - Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. - 112 с.
5. Kumar R. Research methodology: A step-by-step guide for beginners. SAGE, 2012,- 432 p. - pp. 22-69, 86-94, 197-217
6. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування. Київ, Вид.дім «Києво-могилянська академія», 2017 – 350 с.

Інформація про консультації

Щовівторка у вересні-грудні 2023 року з 11⁵⁰ до 13¹⁰ год., ауд. 328 – доц. Г.В. Ятвецька

Посилання на Zoom <https://us05web.zoom.us/j/81036986909?pwd=A5P1KTDbOIkx626EsZoafJZZCvt1jw.1>

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином:
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано		<i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (участь у практичних заняттях, виконання практичних завдань та контрольних робіт) – до 60 балів, за результати екзамену – до 40 балів.</i>
82-89	B	Добре			
74-81	C				
64-73	D				
60-63	E	Задовільно			
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Політика опанування дисципліни

Відвідування: Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах дисципліни. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (екзамен/залік) є обов'язковою. При проведенні занять в онлайн режимі, присутність здобувача враховується у разі відкритого вікна.

Дотримання принципів академічної доброчесності: Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право для перевірки робіт застосовувати програму **Unicheck**.

Навчально-методичні матеріали дисципліни розміщені на платформі Moodle,